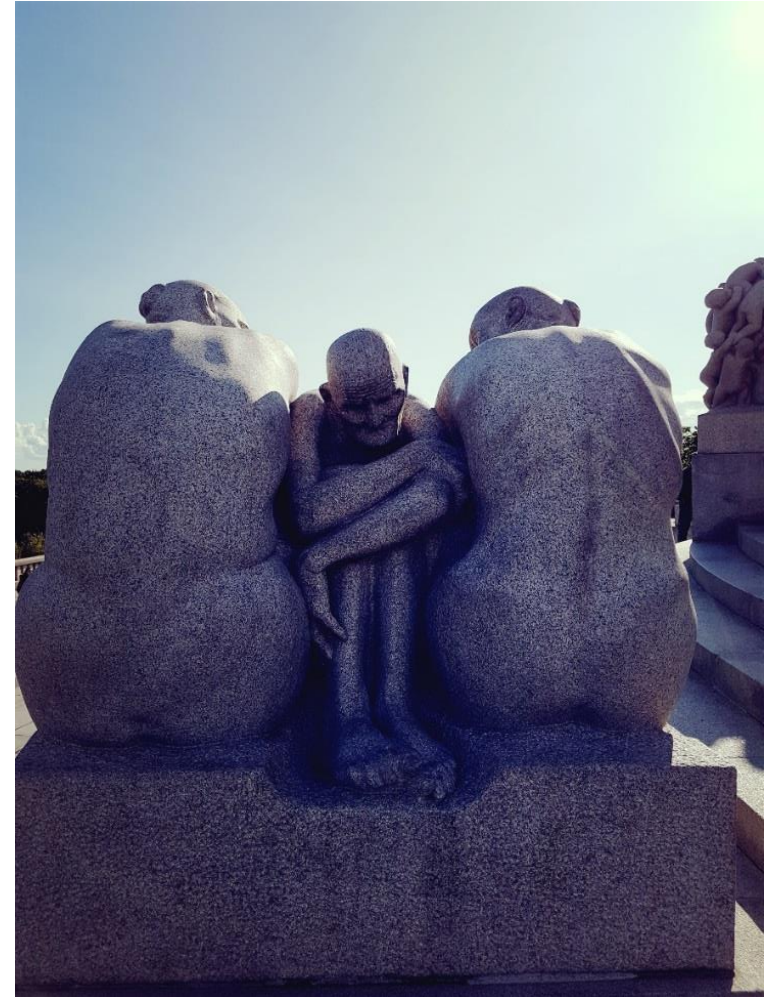

Arbeidslivsrelevans – bachelorgraden en selvstendig grad?

Kim Orlin Kantardjiev,
NOKUT

Får nyutdannede med høyere grad arbeid i samsvar med sitt utdanningsnivå?

Utviklingstrekk 1995–2013

Liv Anne Støren, Terje Næss, Rune Reiling og
Jannecke Wiers-Jenssen

Rapport 53/2014

NIFU

«Mastersyken» må ikke avfeies

Når nesten halvparten av masterkandidatene er overutdannet til den jobben de har fått, er det vanskelig å kalle mastersyken for «en myte».

iversitetet i Oslos område, Blindern.
NPIX

Uten mastergradene stopper Norge | Trine Eilertsen

| TRINE EILERTSEN POLITISK REDAKTØR

OPPDATERT: 18.SEP.2016 17:26 | PUBLISERT: 16.SEP.2016 19:15

 KOMMENTAR

Bachelorgraden er antatt å ha svak arbeidslivsrelevans

Forskjellige perspektiver hos forskjellige interessenter

Bachelor er bygd for forskning

Overkvalifisering

Tre teorier som forklarer utdanning:

Humankapitalteori

Signalteori

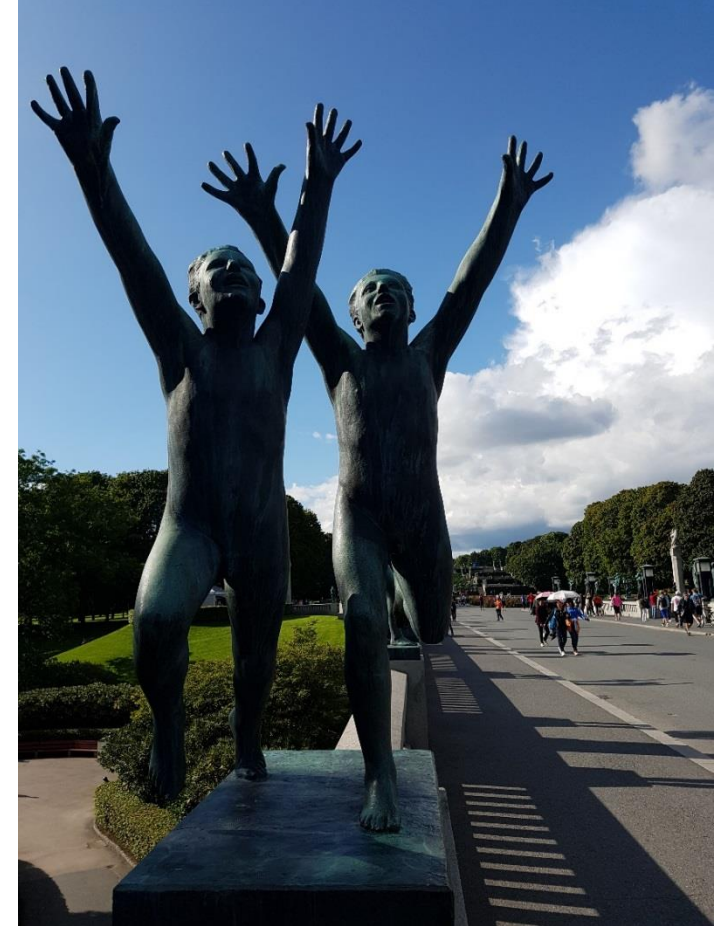
Kø-teori

Tre teorier som forklarer utdanning:

Humankapitalteori

Signalteori

Kø-teori

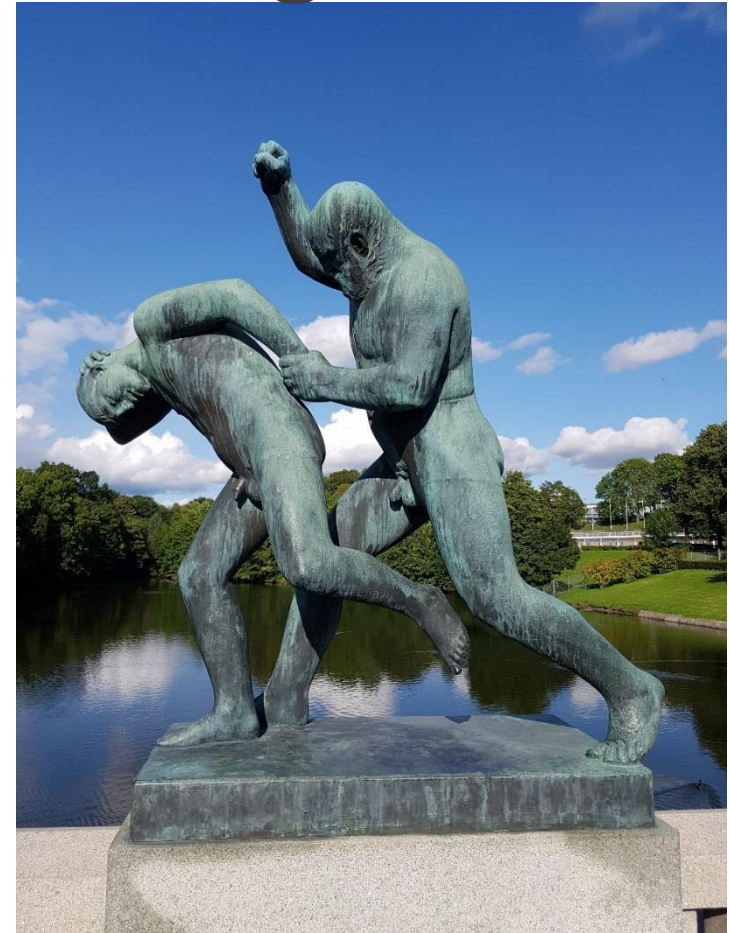

Tre teorier som forklarer utdanning:

Humankapitalteori

Signalteori

Kø-teori

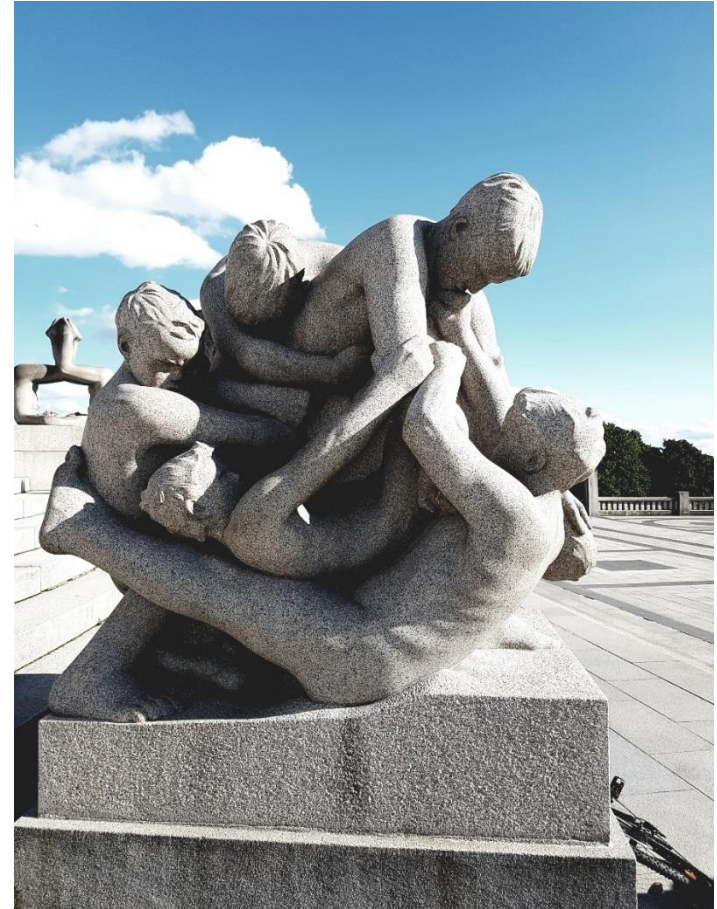

Tre teorier som forklarer utdanning:

Humankapitalteori

Signalteori

Kø-teori

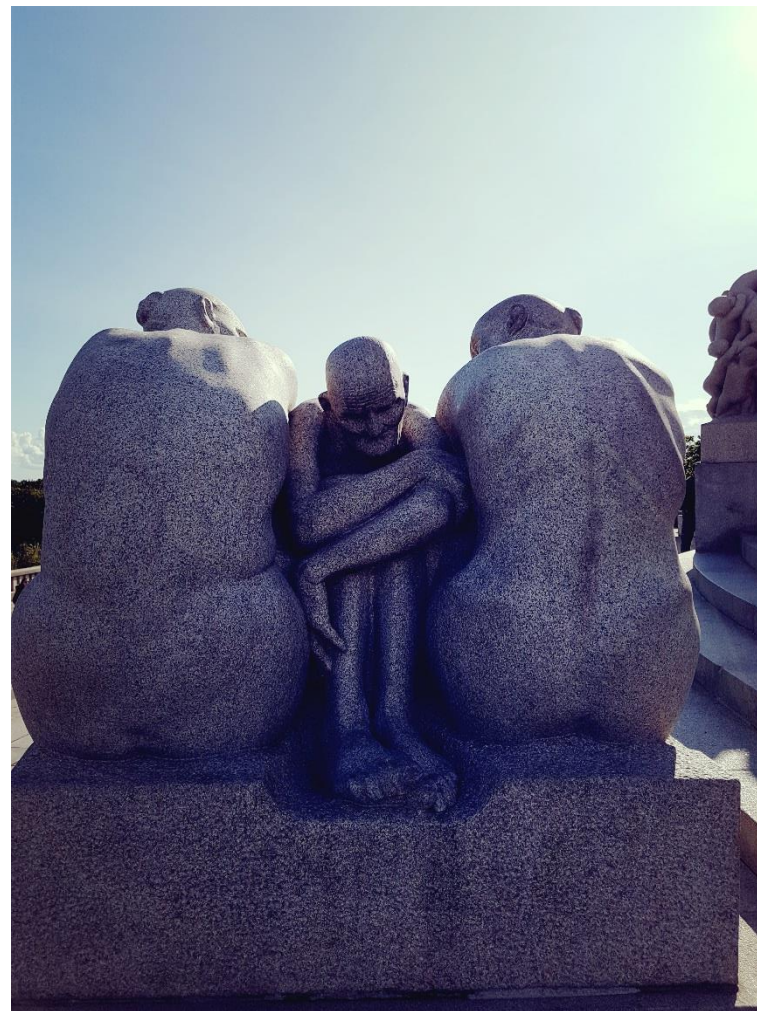

Har de teoretiske bachelorgradene et arbeidslivsproblem?

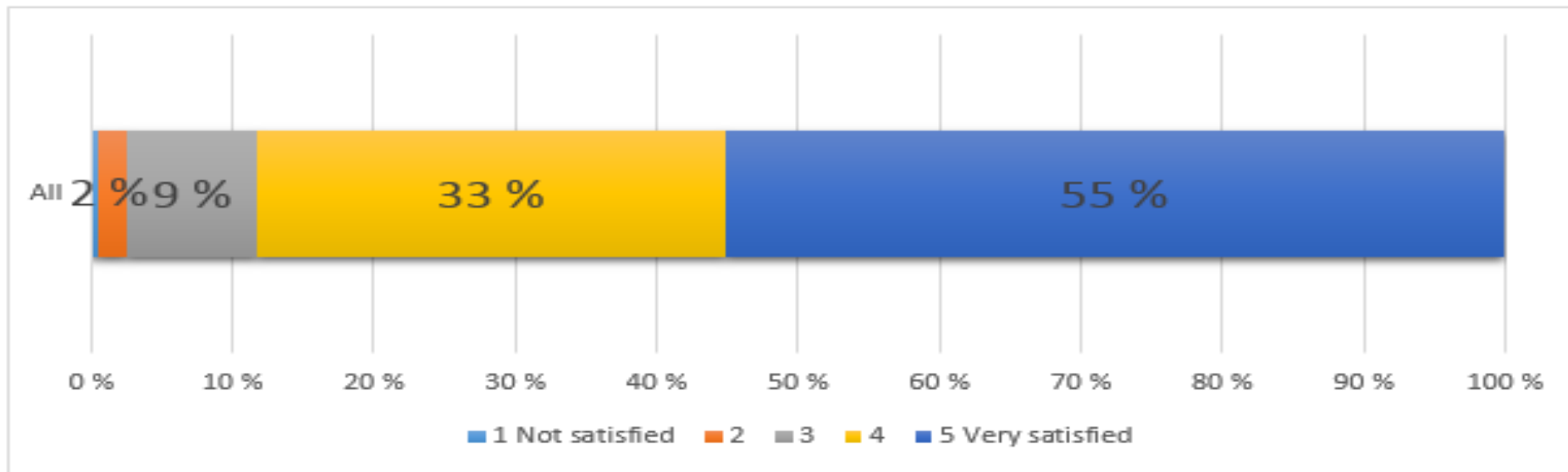
- JA, MEN HVA SLAGS OG HVORFOR?

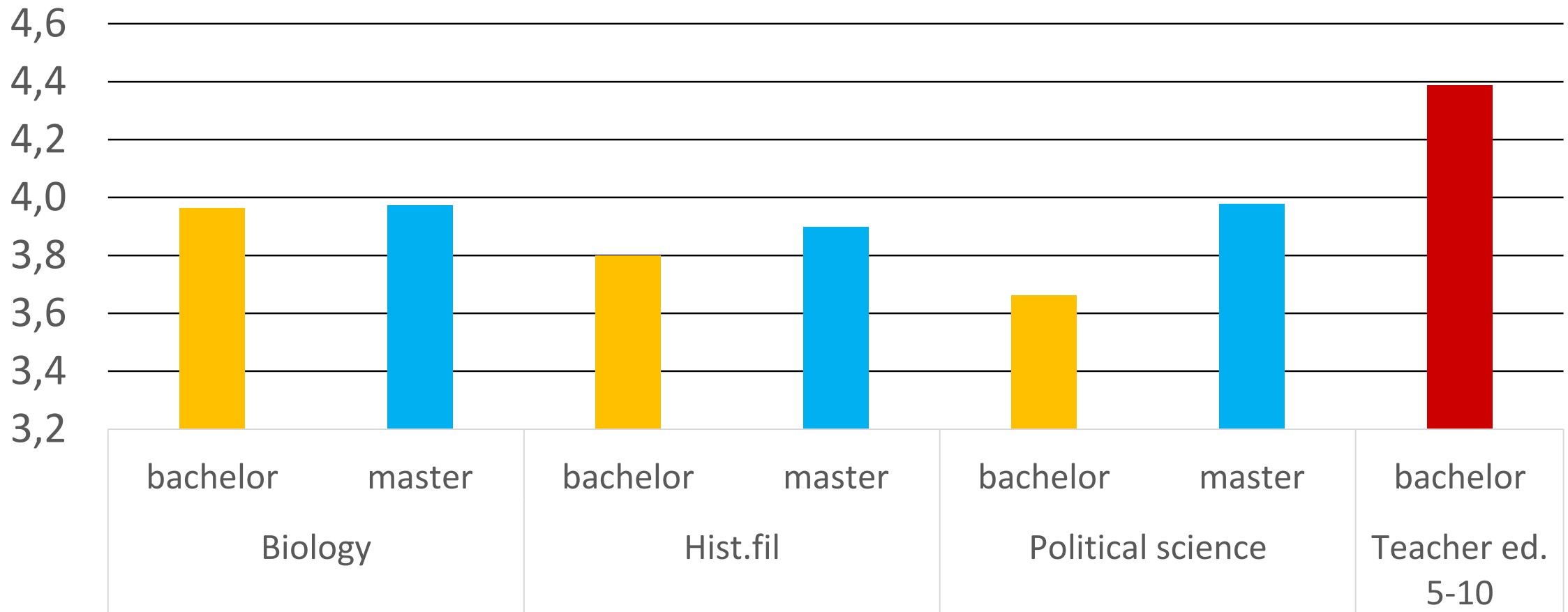
Hva sier studenter om sin egen arbeidslivsrelevans?

Studiebarometeret: Studentene vurderer arbeidslivsrelevansen sin som god

Studentene er relativt tilfreds med egen arbeidslivsrelevans

Alt i alt – ting ser ikke så
verst ut.

Ingen åpenbare
diskrepanser mellom
utdanning og arbeidsliv.

«Triangulere» svarene fra de tre viktigste gruppene: studenter, ansatte og arbeidsgivere

Studentundersøkelse:

297 respondenter (44 % svarende)

Undersøkelse vitenskapelig ansatte:

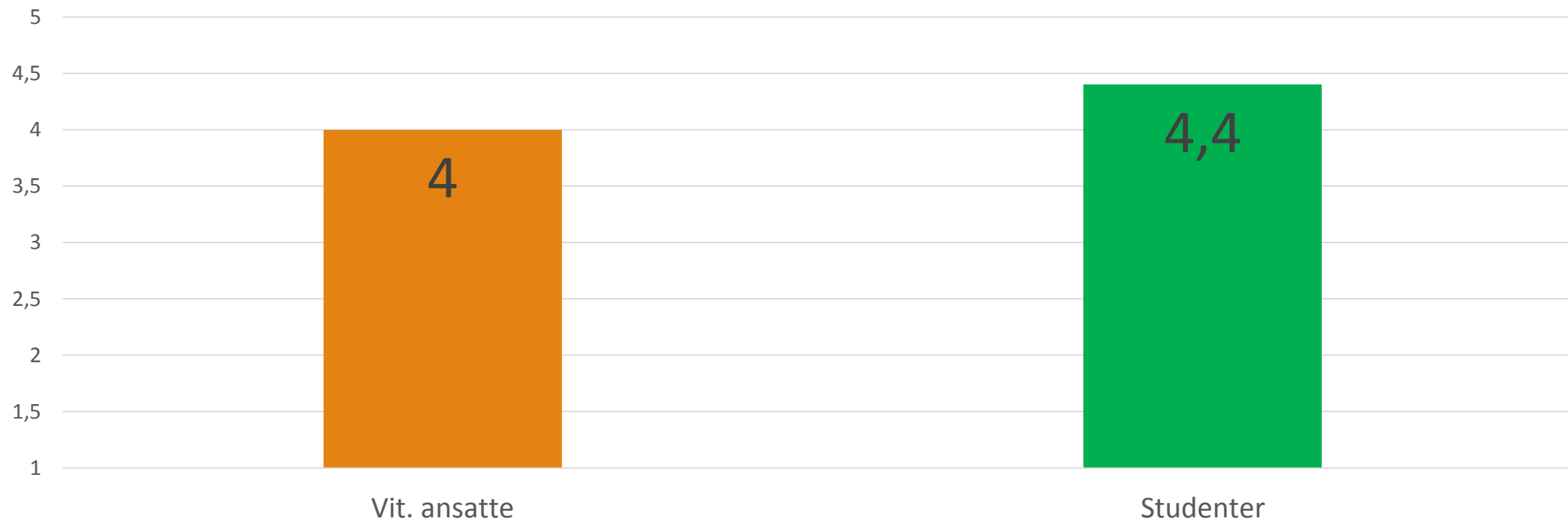
144 respondenter (54 % svarende)

Intervjuer med representanter fra arbeidslivet

Personer som jobber med ansettelse – ikke policy.

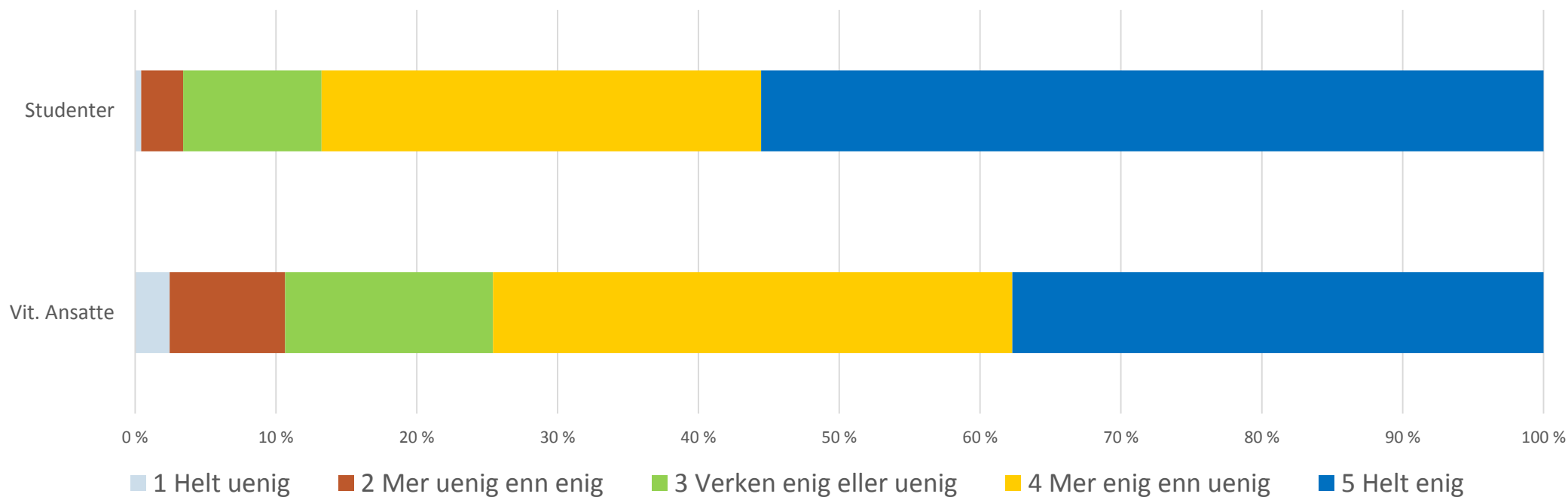
Bachelorgraden har et arbeidslivsproblem...

Det er i dag vanskelig å konkurrere i arbeidsmarkedet med «bare» bachelorgrad i allmenne vitenskapsfag

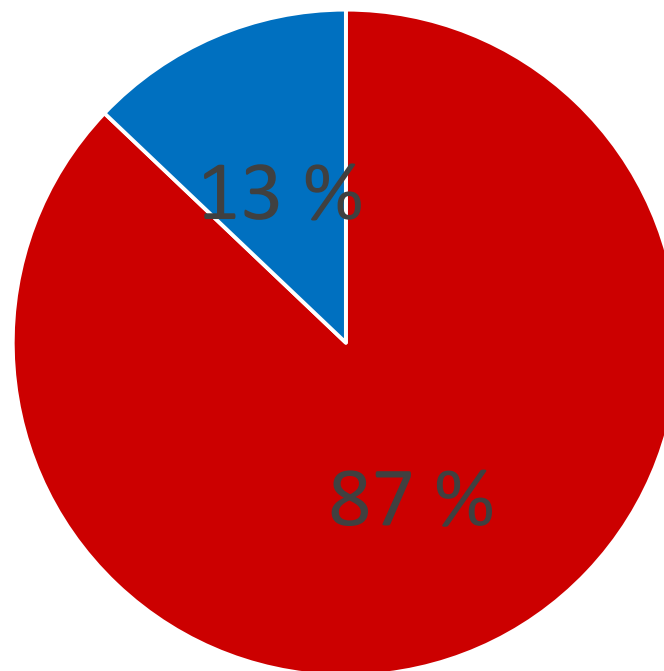
Bachelorgraden har et arbeidslivsproblem...

Det er i dag vanskelig å konkurrere i arbeidsmarkedet med "bare" en bachelor i allmenne vitenskapsfag

Bachelorgraden har et arbeidslivsproblem...

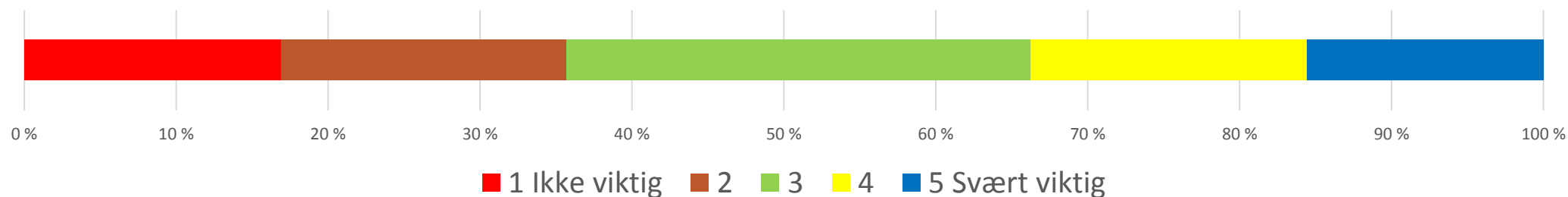
Vurderer du videre studier? (bachelorstudenter)

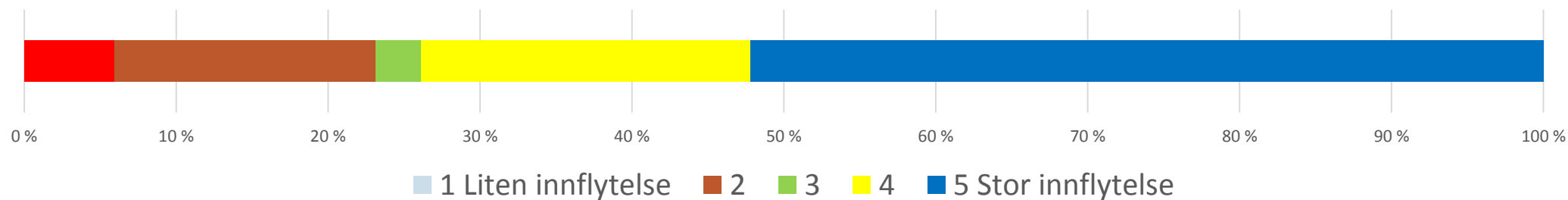
■ Ja ■ Nei

Bachelorgraden har et arbeidslivsproblem...

Hvor viktig var arbeidslivsrelevans for deg da du valgte studium?

I hvilken grad har betyr muligheten til jobb noe for din avgjørelse om å studere videre?

«Også er det det der ulne, udefinerte, at vi har fått et så utrolig høyt utdanningsnivå, og «default» er på en måte å ta master, mens de som har sluttet ved bachelor har tatt et slags valg om å ikke gå videre. Sånn var det ikke før.»

... men hvorfor har bachelorgraden et arbeidslivsproblem?

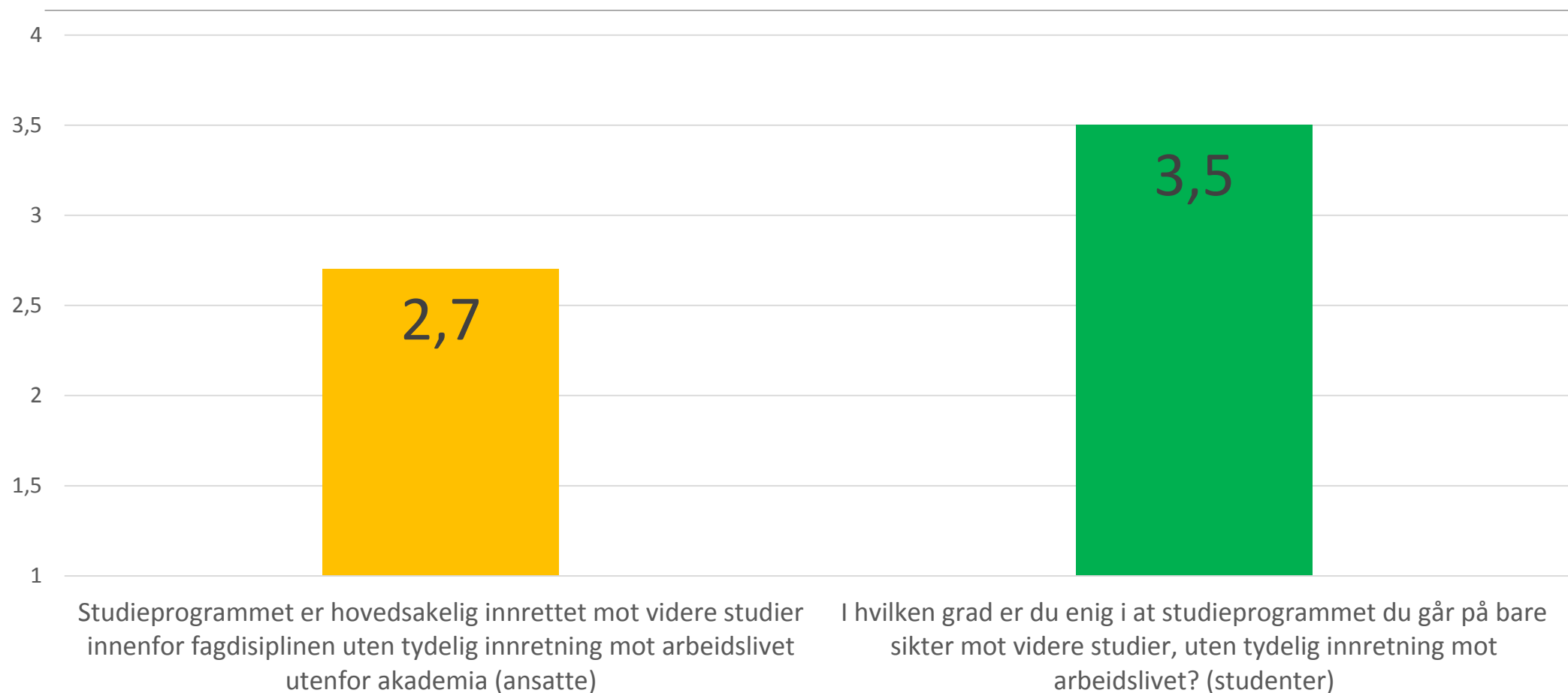
Hypotese 1: Innholdet i studiet er ikke tilpasset arbeidslivets behov
(«innholdet har skylda»)

Hypotese 2: Informasjon – til studenter og arbeidsliv – om hva studiet «gir» er ikke god nok.
(«Informasjon er problemet»)

Hypotese 3: Bachelorgraden SKAL IKKE gi den kompetansen man trenger til arbeidslivet – arbeidslivet har endret seg for mye.

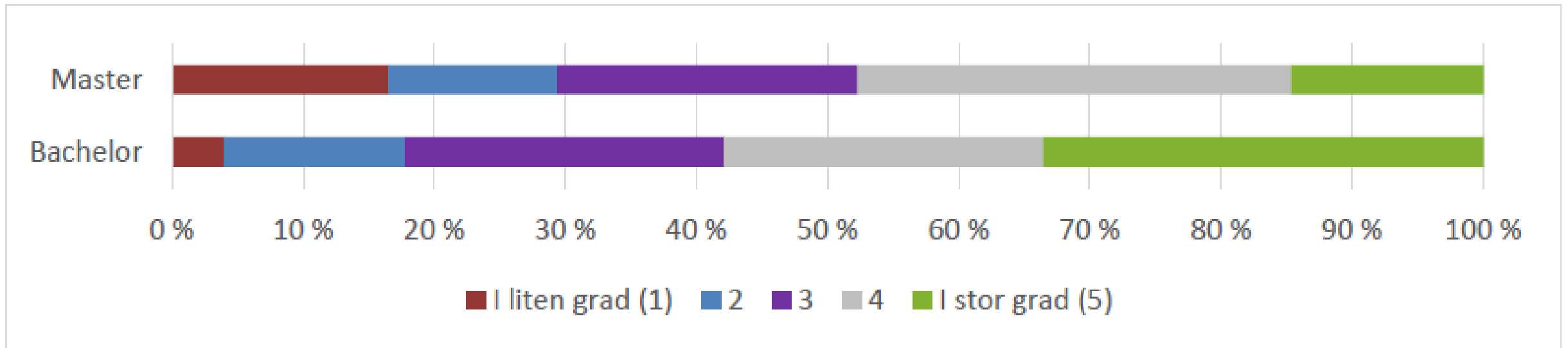
Hypotese 1: innholdet har skylda.

Er den innrettet mot videre studier, ikke arbeidsliv?

Hypotese 1: innholdet har skylda.

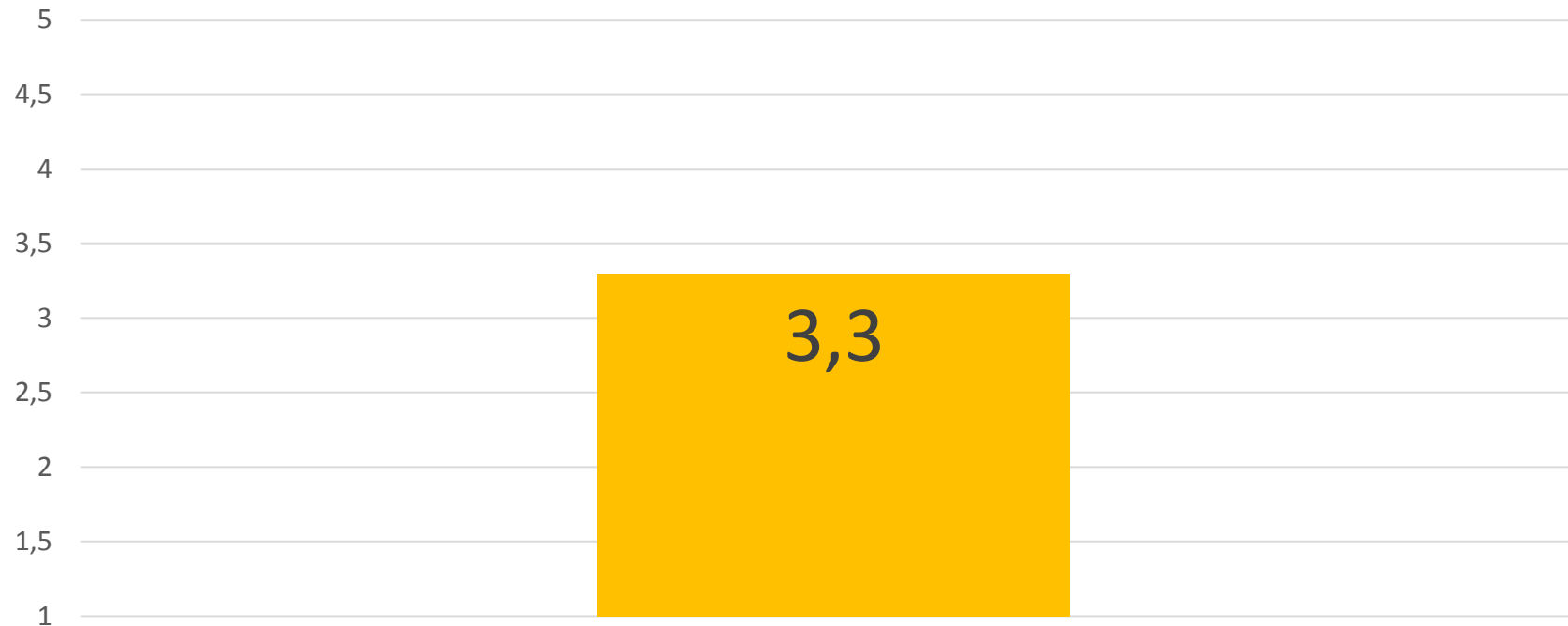
Bachelorstudentene finner i størst grad at studiet er rettet mot videre studier

Hypotese 1: innholdet har skylda.

Ansatte deltar (ofte?) i diskusjoner om relevans

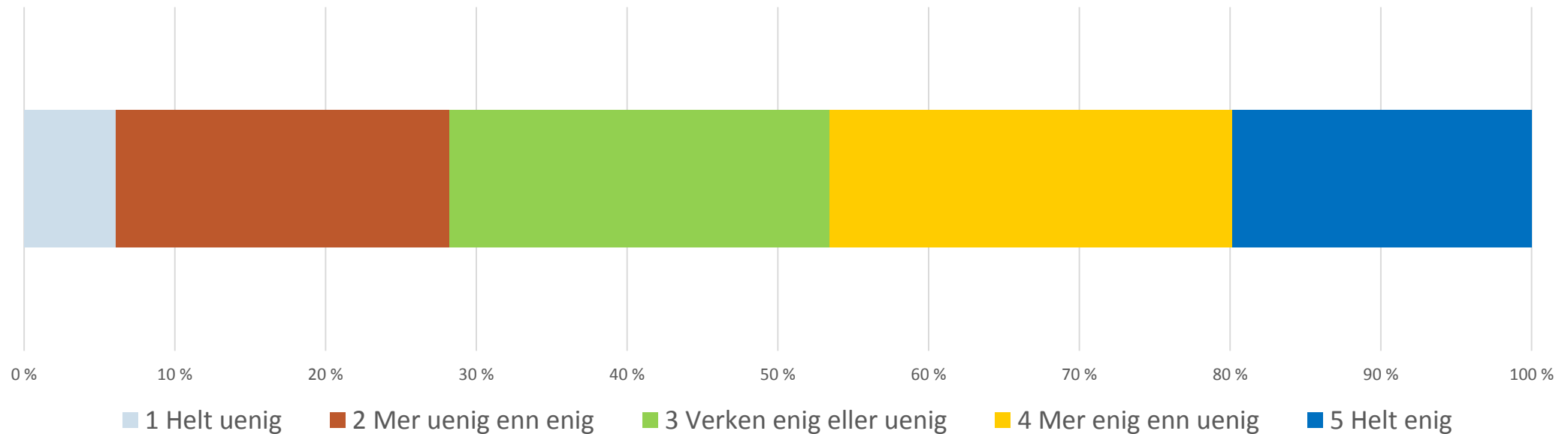
Jeg deltar ofte i diskusjoner med andre undervisere på programmet om hvordan studiet kan gjøres så aktuelt som mulig for arbeidslivet
(vit. ansatte)

Hypotese 1: innholdet har skylda.

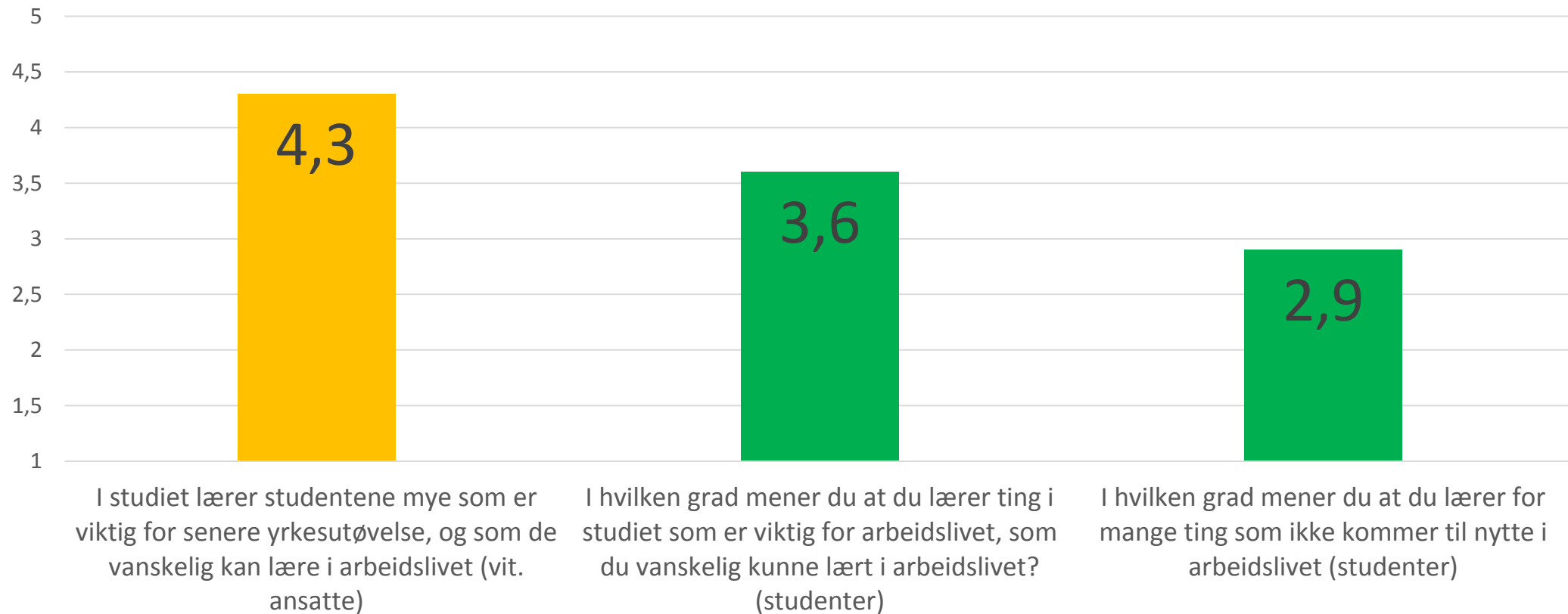
Deltar ofte i diskusjoner om relevans

Jeg deltar ofte i diskusjoner med andre undervisere på programmet om hvordan studiet kan gjøres så aktuelt som mulig for arbeidslivet.

Hypotese 1: innholdet har skylda.

Utdanningens (unike) bidrag til arbeidslivet

«Jeg kan vanskelig si at jeg ser noen åpenbare mangler, fordi i noen tilfeller så går man rett og slett for grad, basert på lengre tid, mere fag, så enkelt er det. Og da er det ikke så mye man kan tilføre.»

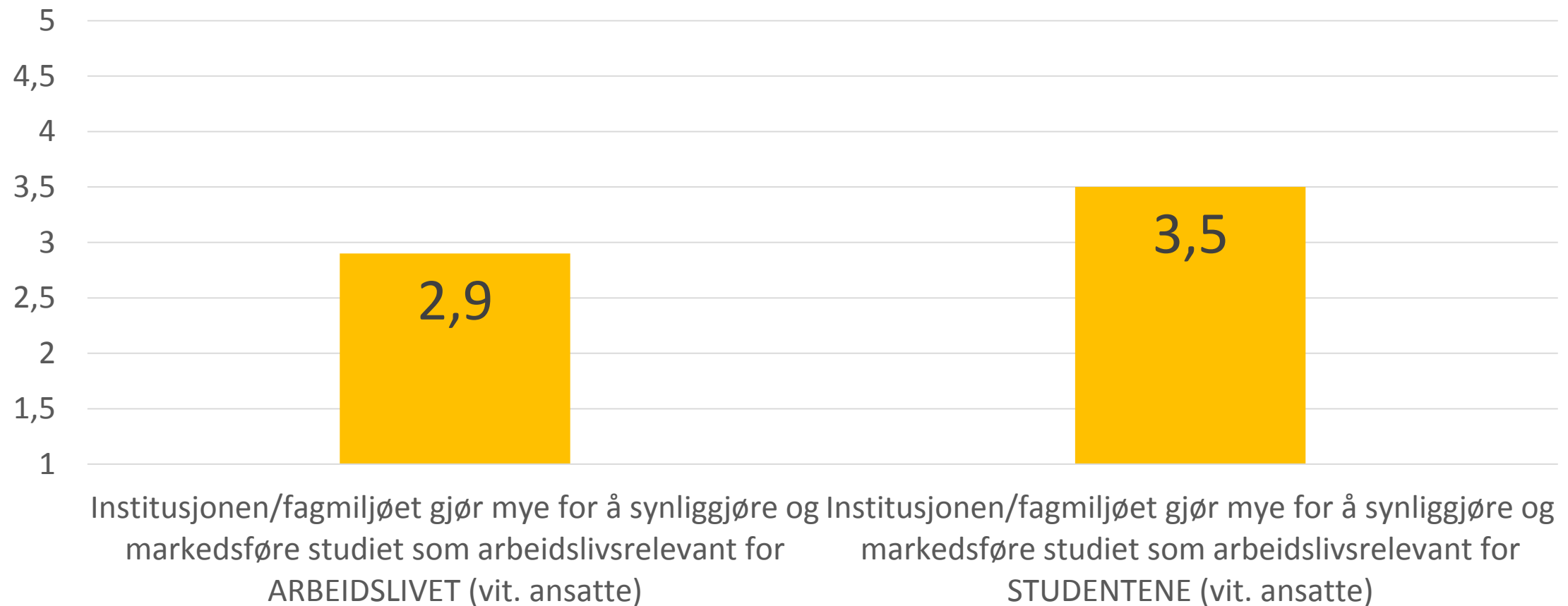
«Hvis man skulle sagt noe om hva som kan gjøre bachelorgraden enda sterkere så er det å jobbe enda mere praktisk. Enda mere praktiske oppgaver, løse praktiske oppgaver, løse oppgaver enda tettere på arbeidslivet, løse oppgaver som ER i næringslivet.»

Hypotese 1: Innholdet i studiet er ikke tilpasset arbeidslivets behov

Konklusjon: Ikke entydig, men lite i dataene som tyder på at innholdet er spesielt dårlig tilpasset arbeidslivet

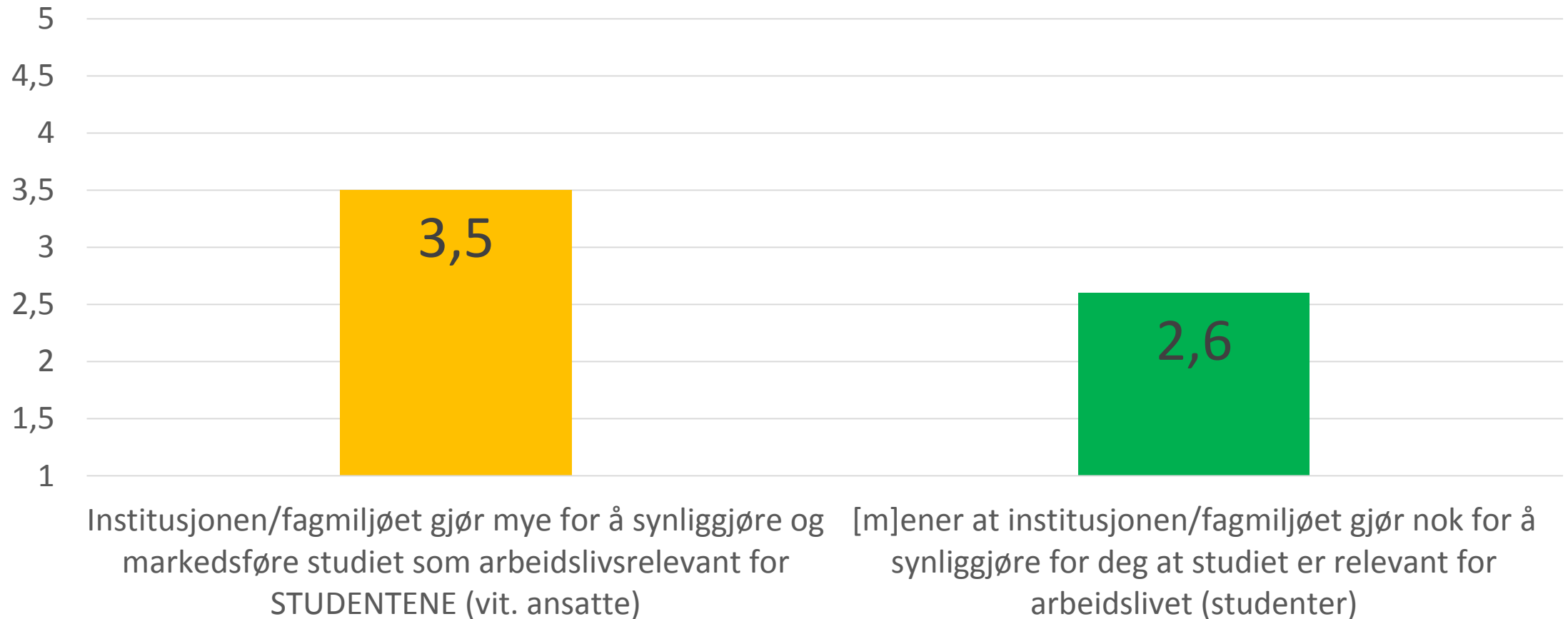
Hypotese 2: Informasjon er problemet

Institusjonens arbeid med synliggjøring

Hypotese 2: Informasjon er problemet

Studentene vet ikke nok om arbeidslivet

Hypotese 2: Informasjon er problemet

Ansatte kjenner arbeidslivet, men har lite *kontakt* med arbeidslivet

Hypotese 2: Informasjon – til studenter og arbeidsliv – om hva studiet «gir» er ikke god nok.

Konklusjon: Det er informasjonsutfordringer

Ansatte opplever det «eksterne» (kontakt og informasjon til arbeidslivet) som utfordringen. Studentene mener de vet for lite.

Hypotese 3: Bachelorgraden SKAL IKKE gi den kompetansen man trenger til arbeidslivet

(...) selv om du er rådgiver eller konsulent på lavere nivå, så kan du godt etter hvert bli bedt om – *fordi* vi har så høyt utdannede mennesker som har bakgrunnen til å gjøre det – så kan de også bli satt inn i andre roller. (...) Som man kan si er på den ene siden er en fordel. Noen som vil ha et strukturert system vil kanskje si at det er et forferdelig rot og vil be om tydeligere roller (...).

Så hva er det som foregår? Bacheloren kritiseres, men lite galt.

Institusjonene kan
åpenbart gjøre mer for
å kommunisere med og
om arbeidslivet.

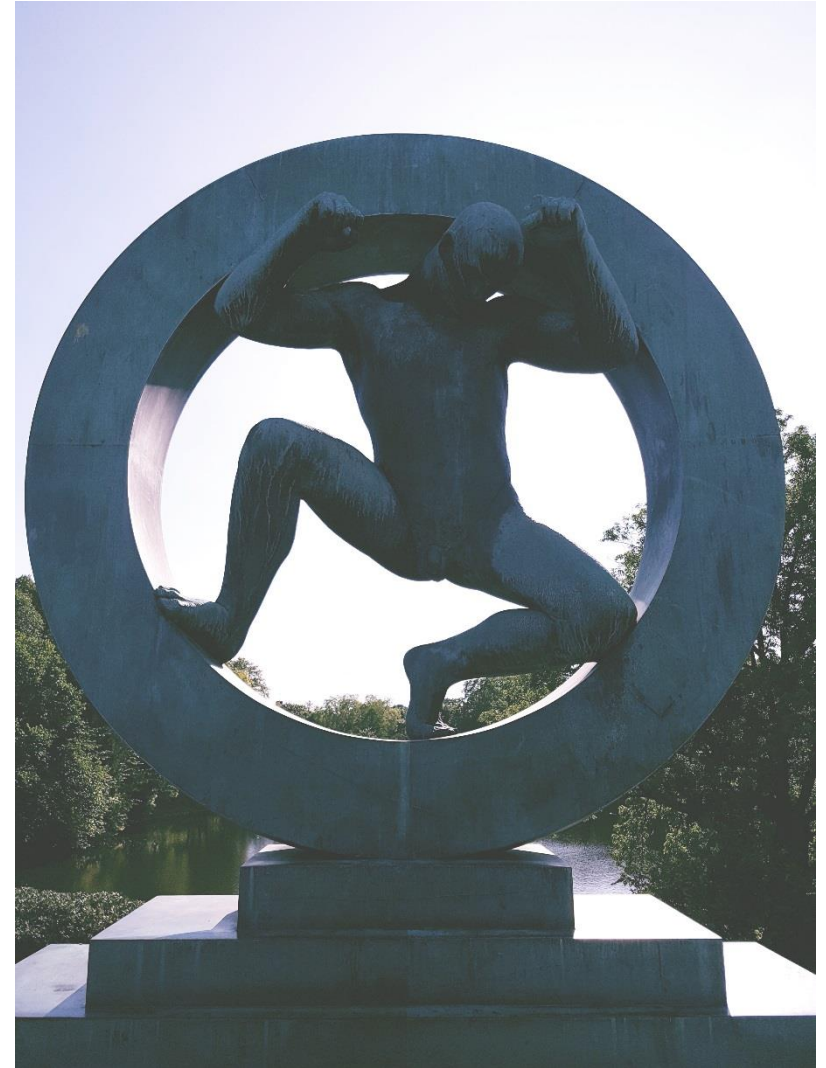
Men ...

Det er grenser for hva
UH-sektoren kan – og
bør – gjøre når alle
partene er rimelig
fornøyde kandidatene

Arbeidslivete peker på høyere utdanning, men det mest presserende er kanskje ansettelsesrutiner i arbeidslivet

Institusjonene kan gjøre noe, arbeidslivet mye

Noe kan gjøres innholdsmessig:

- Studentaktive arbeidsformer (krever ressurser)

Noen ting kan forbedre både faglige ambisjoner OG informasjon til arbeidslivet

- Oppgaver fra arbeidslivet
- Praksis

Noe må gjøres i arbeidslivet

- Strategisk tenkning om rekruttering – ikke ryggmargsrefleks på «mer er bedre». Er de private bedre på dette enn de offentlige?
- Bidrag til informasjonsflyt